

1. Celková charakteristika absolventa

Absolvent študijného odboru 8235 7 výtvarné spracúvanie skla je stredoškolsky vzdelaný pracovník – špecialista s vyšším odborným vzdelaním, ktorý sa uplatní v náročných odborných profesiách v oblasti úžitkového výtvarníctva, umelecko-remeselnej tvorby sklárskeho dizajnu a v pedagogickej činnosti v tejto oblasti.

Uplatní sa v podnikaní, pri spracúvaní a zošľachtovaní skla, prípadne môže pokračovať v štúdiu na vysokých školách výtvarného charakteru alebo príbuzného zamerania, prípadne kvalifikovane sa uplatniť v rôznych spoločenských a kultúrnych inštitúciách.

Toto vzdelanie poskytuje absolventom potrebné poznatky o človeku, ľudskej spoločnosti, prírode a umožňuje mu chápať vnútorné súvislosti medzi spoločenskými a prírodnými javmi, rozumieť obecným zákonitostiam, chápať a hodnotiť kultúrne dedičstvo a vážiť si ho.

Absolvent je pripravený pracovať na pozíciách zodpovedajúcich úrovni kvalifikovaného pracovníka – špecialistu, ktorý sa uplatní v náročných odborných profesiách v oblasti úžitkového výtvarníctva, umelecko-remeselnej tvorby a dizajnu. Je schopný navrhovať a riešiť interiéry a objekty exteriérov architektúry v plošnom a priestorovom prevedení cez jednotlivé technologické a digitálne postupy až po konečnú realizáciu. Je schopný aktualizovať, optimalizovať vzťahy úžitkových výrobkov a životného prostredia z hľadiska požiadaviek a potrieb človeka, za účelom splnenia funkčných, estetických, sociálnych, psychologických a ergonomických kritérií. Podieľa sa na vytváraní a obohacovaní hodnotovej stupnice historických ako aj súčasných výtvarno-estetických vzťahov a zákonitostí. Má schopnosť vecne, konštruktívne a kultivovane prezentovať osobné, spoločenské a odborné názory, vedomosti a javy.

Svoje návrhy vytvára na základe znalostí zásad technického kreslenia s optimálnym využitím dostupných informačno-komunikačných technológií, s ohľadom na životné prostredie, hospodárne pristupuje k práci s materiálom, surovinami a energiami. Používa racionálne metódy práce a koná v súlade s právnymi normami spoločnosti, zásadami humanizmu a demokracie.

Pre kvalifikované vykonávanie uvedených činností musí mať absolvent odborný profil s nevyhnutným všeobecným vzdelaním. Musí byť adaptabilný v príbuzných odboroch, logicky myslíaci, schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a schopnosti pri riešení problémov. Vyznačuje sa vysokým stupňom seba regulácie, sebakontroly a schopnosťou spolupráce. Má predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehlbovanie vedomostí a zručností. Je naklonený a otvorený novým trendom a metódam práce vo svojej profesii. Rozhoduje cieľavedome, rozvážne a pohotovo. Mal by používať racionálne metódy práce s novou technikou a technológiami.

Musí sa neustále vzdelávať a štúdiom odbornej literatúry a trvale sa zaujímať o vývoj svojho odboru. Koná v súlade s právnymi normami spoločnosti, zásadami humanizmu a demokracie. Pri práci uplatňuje poznatky o historickom vývoji, vie oceniť historické hodnoty a artefakty.

Dôležitou súčasťou profilu absolventa sú jeho vedomosti a spôsobilosti z oblasti hygieny a bezpečnosti práce, starostlivosti o zdravie a jeho ochranu, tvorby a ochrany životného prostredia, vrátane starostlivosti o kultúru práce a pracovné prostredie. V príprave absolventa sa kladie dôraz na praktickú stránku vyučovania s cieľom adaptácie absolventa na meniace sa podmienky spoločenskej reality v oblasti umeleckej, economickej a sociálnej.

Súčasťou základných odborných činností je týždňový výtvarný kurz (plenér) a počas štúdia absolvovanie a realizácia ročníkových prác a projektov v hlavných výtvarno-umeleckých predmetoch (klauzúrne = ročníkové práce) v rámci ateliérového vyučovania.

Plenér žiaci absolvujú v prírode, v prípade nepriaznivého počasia v odborných učebniach a dielnach, pod vedením učiteľov a súvislú prax v zariadeniach špecializovaných firiem, kde v závere spracujú písomnú správu.

Odbornú prípravu skvalitňuje absolvovanie odborných exkurzií na špecializovaných pracoviskách, v zariadeniach, prevádzkach, inštitúciách, ateliéroch a štúdiách. Vhodnou skladbou

predmetov a ich obsahu je možné doprofitovať učebný plán podľa zamerania školy a podľa potrieb regiónu.

Pre vykonávanie pedagogickej práce musí absolvent poznať základy psychológie, základné princípy a didaktické zásady teórie a praxe vyučovania výtvarnej výchovy, poznať základy metódy práce a efektívnosti vyučovania, vedieť napláňovať organizáciu vyučovacej hodiny, poznať tvorivé metódy a postupy odborného vyučovania, ovládať základné znalosti z pedagogiky v aplikácii na umeleckú činnosť.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje kľúčovými, všeobecnými, odbornými kompetenciami, ktorých špecifiká sa uvádzajú v nasledujúcich kapitolách.

2. Odborné kompetencie

A Požadované vedomosti

Absolvent má:

- používať zvukové a grafické (pravopisné) prostriedky daného jazyka, slovnú zásobu vrátane vybranej frazeológie v rozsahu daných tematických okruhov,
- používať osvojené jazykové prostriedky v súvislých výpovediach a v obsahových celkoch primerane s komunikatívnym zámerom,
- vhodne reagovať na partnerove podnety, odhadovať významy neznámych výrazov,
- používať kompenzačné vyjadrovanie, pracovať so slovníkom (prekladovým, výkladovým) a používať iné jazykové príručky a informačné zdroje,
- komunikovať v rôznych spoločenských úlohách, bežných komunikatívnych situáciách, používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so socio-kultúrnym úzusom danej jazykovej oblasti,
- preukázať všeobecné kompetencie a komunikatívne kompetencie prostredníctvom rečových schopností na základe osvojených jazykových prostriedkov v komunikatívnych situáciách v rámci tematických okruhov, preukázať úroveň receptívnych (vrátane interaktívnych) a produktívnych rečových schopností,
- reagovať na partnerove podnety, odhadovať významy neznámych výrazov, používať kompenzačné vyjadrovanie, pracovať so slovníkom (prekladovým, výkladovým) a používať iné jazykové príručky a informačné zdroje,
- pracovať s počítačom ako podporným prostriedkom pri navrhovaní a vyhotovovaní sprievodnej grafickej dokumentácie
- pracovať s odbornou literatúrou,
- ovládať dejiny umenia a výtvarného umenia, ovládať podmienenosť každej vývojovej etapy umenia až po súčasnosť
- poznať dejinné súvislosti vývoja ľudskej spoločnosti, prejavy jej hmotnej kultúry,
- chápať vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp umenia v rámci pôsobiacich estetických zákonitostí v konkrétnej oblasti národných dejín a aspektom na dejiny výtvarnej kultúry
- poznať a vedieť charakterizovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne
- dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov
- mať poznatky zo všeobecných historických zákonitostí estetiky úžitkového výtvarného umenia
- poznať historické technologické postupy, rôzne povrchové úpravy materiálov
- používaných v jednotlivých historických obdobiach
- poznať morfológiu, syntax vo výtvarnej tvorbe
- uplatňovať plošné, plastické a farebné videnie
- poznať vlastnosti a spôsoby použitia materiálov vo výtvarnej tvorbe
- ovládať prácu s farbou, vzťah dekóru a objemu

- určiť vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia
- ovládať základy anatómie, proporcií, zobrazovania ľudského tela v grafickej a plastickej podobe;
- poznať zásady umeleckej tvorby a formovať svoj vlastný výtvarný a umelecký názor
- mať prehľad o proporčných zásadách, zásadách funkcie a tvarovej kompozície a ovládať princípy ich aplikácie
- poznať zásady výtvarnej kompozície
- poznať súčasné módné trendy ako aj domáce a svetové módné dianie
- ovládať navrhovanie, konštruovanie, technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií
- vedieť uplatniť variabilné technologické postupy pri tvorbe umeleckého diela
- poznať materiály, nástroje, náradie, stroje, zariadenia a pomôcky, ktoré sa v odbore používajú;
- poznať techniky úpravy a technológiu spracovania dreva, kovu, plastu, papiera, kameňa, hliny, skla, textilu a najnovších kompozitných a iných materiálov
- poznať základy technológie a technologických postupov v oblasti konzervátorských a reštaurátorských prác
- mať prehľad o možnostiach, uplatnení a využití písma, vrátane určitého stupňa praktických zručností v oblasti uplatnenia písma v grafickom dizajne aj s podporou počítača
- mať prehľad o základoch fotografovania a zručnosti v oblasti tvorby fotografie a jej využití pri prezentáciách svojej tvorby alebo výroby
- používať základy zobrazovania a funkcií deskriptívnej geometrie, kreslenia technických výkresov
- aplikovať komplexné vedomosti v rôznych výtvarných materiáloch, vzájomne materiály kombinovať a využívať možnosti ich recyklácie
- poznať vzťahy medzi analytickými štúdiami prírodných a umeleckých foriem, štruktúr, ich štylizáciu pre potreby výtvarného dizajnu
- poznať grafické a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia
- ovládať princípy multimediálnych technických prostriedkov
- ovládať princípy audiovizuálnej techniky
- ovládať základy audiovizuálnej tvorby a výroby
- ovládať tvorbu v prostriedkoch masmediálnej komunikácie
- poznať zásady tvorby textu s využitím prostriedkov vizuálnej prezentácie – digitálna fotografia, video tvorba, animácie;
- poznať základy grafického dizajnu s využitím dostupného počítačového softvéru na tvorbu grafických návrhov rôznych reklamných posolstiev;
- poznať základy polygrafickej technológie, tlačiarenské techniky a materiály používané pri výrobe všetkých druhov printovej reklamy;
- ovládať priebeh a zložky komunikácie vo všetkých médiách a poznať programy na spracovanie obrazu, zvuku a videa,
- poznať systémy masovej komunikácie a polygrafických produktov
- poznať základné ekonomické pojmy a kategórie,
- chápať zákonitosti trhu v podmienkach trhovej ekonomiky
- vedieť používať základy obchodného a pracovného práva, pôsobenie zákona o reklame a autorský zákon,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti,
- posúdiť vhodné formy podnikania v svojom odbore,
- charakterizovať podstatu podniku, jeho postavenie na trhu, základné podnikové činnosti,
- charakterizovať štruktúru národného hospodárstva a činitele ovplyvňujúce jeho úroveň,

- rozumieť problematike riadenia kvality výroby,
- používať základné pojmy z riadenia výrobnnej spoločnosti,
- poznať základnú štruktúru a komponenty hardvéru počítača a ich vlastnosti,
- poznať zásady pripájania do sietí, vedieť identifikovať a klasifikovať sieťové prvky,
- poznať pravidlá pre prácu s jednoduchými grafickými systémami,
- ovládať a používať odbornú terminológiu v oblasti Informačných technológií.
- ovládať základy bezpečnosti práce s výpočtovou technikou,
- poznať základy psychológie,
- poznať základné princípy a didaktické zásady teórie a praxe vyučovania výtvarnej výchovy,
- poznať základy metódy práce a efektívnosti vyučovania,
- naplánovať organizáciu vyučovacej hodiny,
- poznať tvorivé metódy a postupy odborného vyučovania,
- ovládať základné znalosti z pedagogiky v aplikácii na umeleckú činnosť

Po absolvovaní odborného zamerania xx brúsenie skla má ešte poznať:

- teoretické vedomosti procesov brúsenia a leštenia skla,
- materiály a zariadenia používané pri brúsení a leštení skla,
- faktory ovplyvňujúce proces brúsenia a leštenia skla,
- všetky používané brusičské techniky a technológie a ich charakteristické vlastnosti
- obsluhu jednotlivých strojov a zariadení.

Po absolvovaní odborného zamerania xx hutnícke tvarovanie skla má ešte poznať:

- druhy a vlastnosti materiálov používaných pri hutníckom tvarovaní skla a pri tvorbe drobnej sklenej plastiky,
- sklárske formy a špecifické nástroje a zariadenia,
- sklárske techniky a technológie uplatňované pri tvorbe sklenej plastiky v rámci hutníckeho tvarovania skla,
- zásady chladenia výrobkov,
- dokončovacie operácie,

Po absolvovaní odborného zamerania xx maľovanie a leptanie skla má ešte poznať:

- vlastnosti používaných materiálov, ich prípravu a využitie v rámci jednotlivých maliarskych techník,
- možnosti využitia reprodukčných techník v oblasti maľovania skla,
- zásady vypaľovania vo vypaľovacích peciach, vypaľovaciu krivku
- princípy a technologické postupy leptania a matovania skla,
- princípy a technologický postup pieskovania skla,
- možnosti využitia gilošovacieho stroja,
- materiály a technologické postupy zasklievania do olova a zhotovovanie mozaiky,
- princípy výroby tavených plastiek,
- zásady chladenia výrobkov pri zošľacht'ovaní,

Po absolvovaní odborného zamerania xx vzorkárstvo sklenej bižutérie má ešte poznať:

- druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe sklenej bižutérie
- druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe tvárnic a spôsoby použitia týchto materiálov,
- rozdelenie, vlastnosti a použitie pomocných látok používaných pri výrobe sklenej bižutérie a tvárnic,
- princípy povrchového zošľacht'ovania sklenej bižutérie,
- spôsoby povrchových úprav tvárnic a kovových doplnkov používaných v bižutérii

- jednotlivé výrobné stroje a zariadenia.

Po absolvovaní odborného zamerania xx výroba sklenej vitráže má ešte poznať:

- druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe vitrážového skla,
- jednotlivé technológie výroby a špecifické nástroje a zariadenia,
- sklárske techniky uplatňované pri výrobe vitrážového skla,
- zásady spájania vitrážového skla pomocou kovových materiálov.

B Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- využívať a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii,
- používať a presadzovať nové netradičné myšlienky, metódy, technické prostriedky,
- pružne vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu v danom časovom limite,
- používať tradičné i moderné výrazové prostriedky,
- aplikovať nové poznatky z odboru vo vlastnej práci,
- pracovať s počítačom, ovládať príslušné užívateľské programy a pomocou nich realizovať výtvarné zámery,
- zvážiť realizačno-technologický postup a predpokladať jeho psychologický účinok,
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba,
- posúdiť spôsob nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických látok a ich vplyv na životné prostredie pri práci s drevom, kovmi, papierom...,
- navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky,
- vytvoriť na primeranej úrovni konkrétne pracovné postupy,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výrobky z hľadiska technologického, funkčného a estetického,
- spracovať výtvarnú dokumentáciu,
- aplikovať vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti počítačových systémov a umeleckej prezentácie,
- v remeselnej práci využívať rôzne tradičné výtvarné techniky,
- komunikovať prostredníctvom elektronickej pošty, ovládať zasielanie a prijatie príloh,
- účinne chrániť počítač pred nežiaducou infiltráciou,
- pracovať so softvérom podľa odborného zamerania,
- vykonávať pracovné činnosti tak, aby neškodili životnému prostrediu, ale naopak, prispieval k jeho zlepšeniu – recyklácia odpadu,
- používať a aplikovať základné ekonomické pojmy,
- ovládať prvky organizačnej a riadiacej práce,
- využívať právne normy v podnikaní vo svojom odbore,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami,
- využívať informačné médiá pri vyhľadávaní pracovných príležitostí,
- zosúladiť vlastné priority s požiadavkami pre výkon povolania a možnosťami zvyšovania kvalifikácie,
- samostatne navrhovať a výtvarné návrhy realizovať v materiáli,
- kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie,
- prejavíť kreativitu dizajnéra,
- transformovať inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe myšlienky do realizácie dizajnu,

- využívať invenčnosť, kreativitu a voliť adekvátne výtvarné prostriedky pri finalizácii návrhov,
- aplikovať vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti IKT a umeleckej prezentácie,
- multimediálne zaznamenávať, spracovávať a prezentovať vlastnú tvorbu,
- vytvárať asociácie medzi skutočným tvarom zobrazovaného objektu a jeho znázornením,
- využívať aplikačné a grafické programy podľa študijného zamerania,
- vytvárať a digitalizovať obraz, zvuk, video, animácie s využitím v odborných predmetoch,
- navrhnuť esteticky, funkčne a vzhľadne riešený výrobok.
- uplatňovať praktické zručnosti v oblasti počítačovej a informačnej techniky,
- zodpovedne narábať s informáciami, pracovať s odbornou literatúrou a inými zdrojmi informácií,
- komunikovať v cudzom jazyku.

Po absolvovaní odborného zamerania xx brúsenie skla ešte vie:

- rozkresliť dekór farbou a farebnou ceruzkou,
- základné práce na hladinárskom a guličskom stroji,
- vytvárať hrany na hladinárskom stroji,
- brúsiť plochy na guličskom stroji,
- urobiť rôzne druhy rezov,
- urobiť rôzne druhy výbrusov,
- vyrobiť alebo zušľachtiť výrobky podľa vlastných návrhov

Po absolvovaní odborného zamerania xx hutnícke tvarovanie skla ešte vie:

- vytvarovať banku,
- nabráť sklovinu pre banku,
- pripraviť formu a fúkať do formy,
- naberať a zvaľovať sklovinu,
- tvarovať z voľnej ruky sklenené predmety podľa daných technológií,
- tvarovať hutné sklo z voľnej ruky podľa zložitejších technológií a vlastných návrhov,
- tvarovať nápojové sklo,
- tvarovať výrobky podľa vlastných návrhov.

Po absolvovaní odborného zamerania xx maľovanie a leptanie skla ešte vie:

- udržiavať a ošetrovať pracovné pomôcky,
- vykonávať odborné cvičenia so štetcom - plošné a ťahové prvky vypaľovacou farbou,
- nanášať oblé a rovné plochy, nanášať plochy matovou farbou, obrúčky robené na točni,
- matovať matovacou soľou,
- ľadovať a kombinovať s inými technikami,
- umiestniť tvar do vypaľovacieho priestoru pece (uzavrieť pec, nastaviť vypaľovaciu teplotu),
- maľovať z voľnej ruky,
- maľovať transparentnými farbami,
- ovládať vysoký smalt,
- vytvoriť maľbu drahými kovmi a listrami,
- lazúrovať,
- zušľachtiť výrobky podľa vlastných návrhov.

Po absolvovaní odborného zamerania xx vzorkárstvo sklenej bižutérie ešte vie:

- určovať materiál a hodnotiť jeho vlastnosti,

- na základe analýzy danej úlohy zvoliť vhodný technologický postup pri jej realizácii,
- na základe posúdenia vlastností rôznych materiálov zvoliť ich vhodnú kombináciu,
- uplatňovať ekonomické hľadiská pri rozhodovaní o realizácii výtvarného návrhu,
- aplikovať získané teoretické vedomosti v oblasti navrhovania, praktických cvičení a v praxi,
- sledovať v odbornej literatúre technické a materiálové novinky odboru a nové technologické postupy
- zhotoviť výrobky podľa vlastného návrhu.

Po absolvovaní odborného zamerania xx výroba sklenej vitráže ešte ovláda:

- práce s plochým sklom,
- techniky falošnej a klasickej vitráže,
- modelovanie kovových spojovacích materiálov,
- kreslenie a vystrihovanie podkladových strihov,
- rezanie sklených segmentov,
- vytváranie výrobkov podľa návrhov podľa vhodnej techniky,

C Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- schopnosťou samostatne myslieť a iniciatívne riešiť konflikty,
- vytrvalosťou, flexibilitou, kreativitou,
- spoľahlivosťou, presnosťou,
- primeraným seba hodnotením, sebadisciplínou,
- komunikatívnosťou, priateľskosťou, prosociálnym správaním,
- schopnosťou pracovať v tíme i samostatne,
- empatiou, toleranciou, emocionálnou stabilitou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,
- asertívnosťou, humánnosťou,
- antidiskriminačným prístupom,
- disponibilitou, spoľahlivosťou, trpezlivosťou, dôslednosťou, presnosťou a schopnosťou spolupracovať,
- tvorivým a samostatným výtvarným myslením,
- zmyslom pre krásu a estetické životné prostredie,
- dobrým zdravotným a psychickým stavom,
- pozitívnym vzťahom k životnému prostrediu,
- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- schopnosťou integrácie a adaptability,
- organizačnými a komunikačnými zručnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam,
- ochotou kontinuálne sa vzdelávať.